

Д.Стігліц, Г. Аніліоніс, Н. Зотова та ін.) та вітчизняних авторів (О.Білорус, Д.Лук'яненко, А.Поручник, А.Філіпенко) . На основі методу пізнання та порівняння студенти накопичують наукову базу знань, необхідних для їх інтелектуального розвитку.

Спираючись на попередньо вивчені теми, на лекції використовуються інтерактивний, пізнавальний та міні-дискусійний методи, які дозволяють на основі отриманих знань стимулювати студентів до пізнання, аналізу своїх відповідей, зіставлення їх із результатами інших, а найголовніше,- формувати у студентів уміння застосовувати теорію на практиці.

Глобалізація несе людству певні виклики, а саме: глобальне зниження енергетичної безпеки; порушення балансу між біологічними можливостями Землі й потребами людства в біосфері у контексті зміни демографічної структури світу; наростаюча нерівність між людьми й країнами на Землі (Джині коефіцієнт); поширення глобальних хвороб; дитяча смертність; зростання корупції; обмеженість доступу до питної води; глобальне потепління; державна нестабільність; глобальні зміни клімату й природні катастрофи. Поданий інформаційний матеріал студенти повинні доповнити статистикою, порівняльним аналізом з подальшою презентацією на семінарських заняттях.

Важливого значення в процесі поширення процесу глобалізації набувають не тільки її якісні характеристики, але й прогнози, які дають можливість більш раціонально усвідомити як позитивні, так і негативні тенденції подальшого економічного розвитку світу. Одним із таких прогнозів є виокремлення трьох економічних мегатрендів до 2020 р. До них відносяться: помірне зростання економік за високої глобальної волатильності; невтішна перспектива для розвинутого світу; продовження економічного піднесення більшості країн із ринками, що формуються. Мегатренди супроводжуються економічними кризами, що мають глобальний характер. Згідно з Ч. Кіндлебергером, за останні 35 років у світі виникло більше економічних криз, ніж упродовж попередніх 350 років. Особливості, кількісні характеристики та форми прояву кожного із мегатрендів, а також інші ефекти економічної глобалізації студенти повинні самостійно проаналізувати на основі лекційного матеріалу і додаткових літературних джерел. Такі форми роботи сприяють не тільки глибшому освоєнню студентами науки «Міжнародна економіка», ознайомленню з сучасними науковими здобутками, але й формують їхні креативні, інноваційні якості, а також збагачують знаннєві та фахові компетенції.

Ефекти економічної глобалізації проявляються в інтернаціоналізації торгівлі товарами та послугами, фінансових трансакціях, міграції людського капіталу, міжнародних потоках знань та ідей. Усе це трансформує світ. Глобалізація є продовженням динамічного процесу, який має рушійну силу, переконану невідворотність. Продовження світової рецесії може лише призупинити глобалізацію тимчасово, але багато її вимірів матимуть довгий шлях розвитку. В усе більше глобалізованому світі визначення місця прояву економічної активності буде віддзеркалювати принципи «нової економічної географії», що супроводжуватиметься розосередженням населення і виробництва. Наявність зв'язку і транспортних засобів і витрати на них постійно підлягатимуть критичним оцінкам. Зростаючій глобалізації присутні (проблеми) наявності ресурсів: нафти, металу, продовольства — і критичні обговорення стану глобального потепління та довкілля. Глобалізація сприяє взаємопереплетенню національних економік через торгівлю, потоки капіталів, рух людських ресурсів. Але з розширенням глобалізації більш складно буде досягти макроекономічних показників зростання й стабільності. Світова економіка є спільним простором для економік усіх країн. Менеджмент глобалізованих економік потребує інституцій і управління для поліпшення міжнародної координації у світі. Управління має збалансувати інтереси суб'єктів як розвинутих країн, так і країн, що розвиваються, на сьогодні й на майбутнє.

У найзагальнішому вигляді якісні ознаки економічної глобалізації відображають процеси транснаціоналізації, регіоналізації та глобальної інституціалізації, а її рушійними силами є принципіві науково-технологічні зрушення на основі всеохоплюючої інформатизації.

Розвиток економіки стає усе менш залежним від факторів обмеження сировинно-матеріальних ресурсів.

*Цимбал Л. І., доцент
кафедри міжнародної економіки*

ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАУКИ «МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА»

Сучасний етап розвитку суспільства ставить перед навчальними закладами нові вимоги. Освіта, в основі якої класично лежить передача та ретрансляція знань, повинна набути нових рис, де

однією із основних повинно бути формування наукового і критичного мислення. Надзвичайно швидкі темпи розвитку призвели до зміни характеристик інформаційного середовища. Якщо ще в середині минулого століття для оновлення інформації потребувалось 10 років у середньому, то вже в кінці XX століття всього 5, а на початку XXI століття інформація може оновлюватись із швидкістю 2–3 роки. Таким чином, оновлення знань за час навчання студента в університеті може відбутися в середньому двічі. Це вимагає від навчальних закладів не простої передачі знань суспільства, а формування нових підходів до мислення та його характеристик: критичності, наукової складової, пошуковості. В свою чергу це змінює зміст праці, підвищує її продуктивність та ефективність у десятки разів.

Концепція емпіризму, яка ґрунтується на ідеях засвоєння даних і показників досвіду, підходи раціональної інтуїції, споглядальницький підхід більше не можуть задовольняти всіх потреб сучасного етапу розвитку суспільства, відбувається швидкий перехід до діяльнісного аспекту, коли працівник оновлює знання та інформацію відповідно з її оновленням.

Це викликає появу нових навчальних курсів, які охоплюють усе більше коло питань міжнародного розвитку. Одним із таких курсів-наук стає курс «Міжнародна безпека», в ході якого студенти розглядають велике коло питань міжнародної співпраці та взаємодії, аналізуючи основні антагонізми сучасного етапу розвитку глобального середовища. Такими антагонізмами стають питання глобального розвитку та їх регіональне втілення, питання централізації та децентралізації процесів, інтеграційні та дезінтеграційні процеси, проблеми індивідуальної безпеки країн, їх регіональне втілення та місце у глобальному середовищі.

У межах науки вирішується величезна кількість завдань. До них також можна віднести формування критичного підходу до великої кількості показників, порівняння яких відбувається досить часто виходячи із різних аспектів. При цьому результати такого порівняння можуть свідчити про протилежні явища. Так, наприклад, розрахунок інфляції в різних країнах відбувається на основі різних груп показників. Тому досить часто порівняння показника інфляції в різних країнах не є об'єктивним і не може відображати повною мірою реальну ситуацію.

Окрім того, в межах вивчення науки до розгляду пропонуються різні підходи до основних понять і визначень, які фахівцями розглядаються у різних аспектах. Це формує у студентів розуміння багатоаспектності та багатоваріативності понять, які можуть використовуватися для аналізу.

Особистість студента як суб'єкта наукового пізнання формується в результаті впливу різноманітних ціннісних орієнтацій і вимог сьогодення. Саме тому основним завданням викладача стає не скільки передача знань, скільки формування рамок впливу цих орієнтацій, їх виокремлення, позначення і розширення.

Сучасні умови формування індивідуальності на одне із перших місць ставлять компетенцію розвитку лідерських навичок, можливість одноосібності в мисленні, перевага особистості над груповим. Проте, це суперечить думці, що сукупне групове мислення завжди більше ніж сума індивідуального в межах цього ж колективу. Відбувається формування так званого «колективного суб'єкта пізнання», який вперше був розглянутий в роботах польського вченого Л. Флека [1, с. 67]. Підходи до формування такого суб'єкта пізнання відбувається в межах групових видів роботи, які передбачають і аналітичну складову і її оцінку.

Орієнтація на поєднання індивідуального наукового мислення та групової складової оцінки стають передумовою для формування критичності наукового мислення студентів. Таким чином, вирішення основних завдань, які виставляє перед навчальним закладом нинішній етап розвитку суспільства, стає основою підготовки студента в межах вивчення науки.

Література

1. Флек Л. Возникновение и развитие научного факта: Введение в теорию стиля мышления и мыслительного коллектива — М.: Дом интеллектуальной книги, 1999. — 220 с.

Чалюк Ю.О., аспірант кафедри міжнародного менеджменту

ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Досвід застосування модульно-рейтингової системи показав, що вона створює сприятливі умови для активізації самостійної роботи студентів.